דמגילה (דף טו:) דברי שלום ואמת

מלמד שלריכה שרטוט כאמיתה של

תורה לא כמו שפירש שם בהונטרם

דמיירי בס"ת ממש אלא במוחה קאמר

שהיא אמיתה של תורה שיש בה

ם) מלכות שמים וכדמוכח הכא דמזוזה

בעיא שירטוט ותדע דאי בספר תורה

כפירוש הקונטרס היה לו לדרוש

מדנקראת ספר כדדרשינן התם ש

דרשה אחריתי מדנקראת ספר ומיהו

י"ל דאי מדנקראת ספר הוה ליה

לאשכוחי חד עניינא דלא ליבעי

שרטוט כיון דנקראת כמו כן איגרת

כדאמרינן נמי (מגילה דף יט.) לענין

תפירה דלא לריך לתופרה כולה בגידין

ובירושלמי משמע כפירוש ההונטרס

דמספר תורה עלמה יליף דהאמר

התם נאמר כאן דברי שלום ואמת

ונאמר להלן אמת קנה ואל תמכור

מה להלן לריך שרטוט אף כאן לריך

שרטוט משמע דאיירי בכל התורה

כולה דאכל התורה כולה כתיבא קרא

ואמר רבינו תם דס"ת בעי שרטוט

משום (שמות טו) זה אלי ואנוהו אבל

תפילין דמכוסין בעור לא בעו שרטוט

דלא שייך בהו נוי וקלת תימה דבסמוך

ילפינן מזחה מס"ת בג"ש כתיבה כתיבה

לענין כתיבת אגרת ואמאי לא ילפינן

מינה ס"ת ממוחה לענין שירטוט

וכ״ת לענין כתיבה לא ילפינן הא

לקמן © בעי למילף לענין כתיבה על

האבנים ומהא דאמרינן במסכת

סופרים (פ״ה) מסרגלין בקנים

וכותבין בדיו עוד נמי אמרינן התם

דכל יריעה שאינה מסורגלת פסולה משם אין ראיה חן דדילמא בשרטוט

עליון איירי ל) דאי אפשר לכתוב שלש

תיבות או ארבע בלא שרטוט כדתניא

מוסיף רק מיבת מכשיר קודם
 מוסיף רק מיבת מכשיר קודם
 מיבת הא מורידין, כ) צ"ל
 יעקב, ג) מגילה יה:, ד) מ"ק

. כ״ה. [ושם איתא רב תחליפא],

ה) דבעי למיתב אפוריא. ל"ק,

ו) מס' סופרים פ"ג הי"ג.

ו) תוספתא מגילה פ"ג הי"ח.

מ) [לקמן לג:], ט) כרא אארעא כפה כר כו', צ"ח,

אארעא כפה כר כו׳. צ״ק,

י) [דברים רן, ל) [דברים כדן,

(ג) [שמות יון, מ) דף מד.,

(ג) [שמות יון, מ) קבלת עול

נתלנות שומם. צ״ק, ע) [דף

מולנות שומם. צ״ק, ע) [די

לכתוב. ל"ק, ק) על כל שיטה

שנוהגין כו'. נ"ק, ר) לשונו

שרי. ל"ק, ש) למיכתב. ל"ק, ס) כתב לריש גלותא דהוה קאי ודמיך בזימרא. ל"ק, א) וכ"ה בירושלמי, ב) אבל

מבהן, ה) גרסת רש"א חבלי,

ו) בערובין ועוד דאף מלמידי

כו׳. נ״ק, ז) ושרטוט נמי לא

משכחן. צ״ק, מ) רש״א מ״ו וכן צ״ק ומהרש״ק חולק, ע) נ״א שאינו, י) צ״ל כל העשויה כו׳.

יש"א ול"ק,

ושיטה אפשר דלא בעי

קבוב א מייי פ״א מהלי תפילין וס״ת הלי יד סמג עשין כה טוש״ע או״ח סי לד סעי׳ ו: קמג ב מיי׳ שם נופ״ה הלכה גן טוש״ע יו״ד סי׳ רפח :סעי׳ ח

קמד ג מיי׳ פ״א שם הלכה המה ד מיי פ"י שם הל"ו טוש"ע יו"ד סיי סס הנייו טוש"ע יו"ד סיי רפב סעי ז: ה [מיי' פ"ה שם הלכה ג

עכס"מ]: קבור ו מיי' פ"ה מהל' תפילין וס"ת הל"ח (סמג עשין כג) טוש"ע יו"ד סי' רפט :סעי׳ ד

קביי. המו ז מיי' פ"ו שם הלי"ב סמג עשיו כג טוש"ע שם סעי ב:

שימה מקובצת

6) ר' אחאי. מכשיר משוםרבי יהודה ברבי חנינא: נ] יעקב תיבת עקיבא נמחק: ג) לרב הונא דכף כדא אארעא ואנח עליה ס״ת . הסבר אסור והשאר נמחק יים. דֹּ) תיבות מ״ט בשעריך בעינן נמחק: דֹּ) דכף כדא: וֹ) על שרטוט ועוד פי׳ שלא דקדק בחסירות ויתירות דכתיב כתיבה וכתבתם וכתבתם כתיבה תמה ויתירות נמי אמרינן לעיל בס״ת אבל ביתירות לית לז בספר ולענין חסירות ויתירות יליף לה מסוטה. תוס׳ אחרות: **ו6**) הוה ליה למימר העשויה שלא מבכל שאר פסולין ותיבת אבל נמחק: יכ) ראשו. לפי שאינה קבועה (בסוף) [בתור] הסף:

ידין עושין והא בעיא שרמום. וח"ת דילמה במשרטטי וי"ל דלא היו רגילין לשרטט ספר תורה ותפילין כיון דלא בעו שרטוט כדאמרינן בירושלמי בפ"ק דשבת כל הפטור מן הדבר

דכתבינהו אדוכסוסטום במקום בשר ואיבעית אימא שינה בזה ובזה תנאי היא דתניא שינה בזה ובזה פסול ר' 6 (אחא מכשיר משום רבי] אחאי ברבי חנינא ואמרי לה משמיה דרבי 🕫 עקיבא ברבי חנינא (6) הא מורידין עושין והא בעיא שרמום דאמר רב מניומי בר חלקיה אמר רב חמא בר גוריא אמר רב כל מזוזה שאינה משורטמת פסולה ורב מנימין בר חלקיה דידיה אמר שרטוט של מזוזה הלכה למשה מסיני תנאי היא ידתניא ר' ירמיה אומר משום רבינו תפילין ומזוזות נכתבות שלא מן הכתב ואין צריכות שירטוט והילכתא אתפילין לא בעי שרטוט יומזוזה בעיא שירטום יואידי ואידי נכתבות שלא מן הכתב מ"ם מיגרם גריסין סאמר רב חלבו אנא חזיתיה לרב הוגא ו יידהוה יתיב אפוריא דם"ת עליה וכף לכדא אארעא ואנח עליה ם"ת והדר יתיב במימה קסבר יאסור לישב על גבי מימה שם"ת מונח עליה ופליגא דרבה בר בר חנה דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מותר לישב על גבי מיטה שספר תורה מונח עליה ואם לחשך אדם לומר יימעשה בר' אלעזר שהיה יושב על המימה ונזכר שם"ת מונח עליה ונשמט וישב ע"ג קרקע (כי ודומה כמי שהכישו נחש התם ם"ת על גבי קרקע הוה אמר רב יהודה אמר שמואל יכתבה אגרת פסולה מ"ט אתיא כתיבה כתיבה מספר

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

ואמר רב יהודה אמר שמואל יתלאה במקל פסולה יו מ"מ בשעריך בעינן תניא נמי הכי "תלאה במקל או שהניחה אחר הדלת סכנה ואין בה מצוה של בית מוגבז המלך היו עושין בפונדקותיהן כן זכר למווזה ואמר רב יהודה אמר שמואל ימצוה להניחה בתוך חללו של פתח פשימא בשעריך אמר רחמנא ס"ד אמינא הואיל ואמר רבא יימצוה להניחה

בפ"ק דגיטין (דף ו:) אבל שרטוט ש בין שיטה לשיטה אפשר דלא בעיא בו ומהא אמר שנוהגין לכתוב באגרות שלומים ארבע וחמש חיבות מן הפסוק בלא שרטוט משום ₪ דלא אסרו אלא דוקא שכותב הפסוק לדרשא כי ההוא עובדא דרבי אביתר דגיטין אבל מה שאדם כותב באגרת מן הפסוק לדבר צחות די שרי בלא שרטוט ומיהו משמע בירושלמי דאסור בכל ענין שאפי׳ באגרת שלומים היו מהפכים הפסוק ולא היו כותבים אותו ככתבו דקאמרינן בפ"ג דמגילה מהו ^ש מיכסב חרתין חלת מילין מן הססוק מר עוקבא שלח [©] לריש גלוחא דהיה דמיך וקאי בזימרי ישראל אל משמח (ישראל אל) בעמים [אל] גיל וחולק על הש"ס שלנו דקאמר בגיטין (דף ז.) א דשירטט וכתב ליה רבי זעירא כתב ולא זכר יואש המלך ולא כתב כדכתיב המלך יואש רבי ירמיה שלח כתב לרבי יודן לשנוא את אהוביך ולאהוב את שונאיך שלח רבי אבהו 🗅 אבל תמר ממרורים בממרוריה היא עומדת ובקשנו למתקה ולשוא לרף לרוף (ירמיה ו) רבי מנא שלח כתב לרבי אושעיא בר שמאי 4 ראשיתך מלער היה ואחריתך מאד משגיא (איוב א) ^{ד)} מ"ר: אסור דישב עד גבי מטה שספר תורה טונח עדיה. בירושלמי בפרק מי שממו אמרינן מיבה שהיא מליאה ספרים נותנה לראש המטה ואינו נותנה למרגלות המטה רבי אבין בשם רב הונא והוא שתהא מטה גבוהה עשרה טפחים ולא יהו בי רגלי המטה נוגעין בחיבה עוד קאמר לא ישב אדם על גבי ספסל שס"מ מונח עליה ומעשה ברבי אליעור כו' אם היה נמון על גבי דבר אחר מותר עד כמה רבי אבא בשם רב הוגא טפח רבי ירמיה בשם רבי זירא כל שהוא: דאמד רבה בר בר חגה יוחנן מותר לישב על גבי ממה שם"ת מונח עליה. נראה דהלכה כר' יוחנן לגבי רב הונא דאפי' לגביה רב רביה הלכה כמותו

כדאמר יו (ביצה ד.) ותלמידי דרב הונא לא סברי כוותיה דבעי לאותובי ס"ת אפורייה בפ' בתרא דמועד קטן (דף כה.) מ"ר: בתבה אגרת פסולה מ"מ אתיא כתיבה כתיבה מספר. פירש נקונטרס איגרת כלא שרטוט וקשה דלעיל אתריען שרטוט של מוחה הלכה למשה מסיני ין והכא יליף כמיבה כתיבה ומפרש ר"ת אגרת מקרא ולא מסורת שלא דקדק בחסירות ויתירות אלא כאגרת בעלמא והא דיליף כתיבה כתיבה לא כמו שפירש בקונטרס מוכתב לה ספר כרימות דכמה חסירות ויתירות יש בגט דיתיהווייין דיתילבייין חמשה חמשה יודין וגם חסירות כגון למהך י ושרטוט נמי אשכחן דבעי בגט ועוד מספר הכחוב בגט לאו למעוטי אגרת דלספירת דברים הוא דאתא כדאמרינן בגיטין (דף כא:) ומיהו בפרק שני דגיטין (דף כ:) דאמרינן דספר דגט אתא למעוטי שנים וג' ספרים וה"ה דנמעט נמי כתבו אגרת כמו בפרק שני דסוטה (דף ז:) דדרשינן תרווייהו מספר ועוד יש לפרש דיליף הכא מסוטה דממעטינן בפרק שני דסוטה כתבה איגרת מדכתיב בספר ובפירוש הקונטרס לשון אחר דיליף מכתוב זאת זכרון ול"ע אמאי לא ילפינן ליה גט כתיבה בליססול בהכי יש (או) מדכתיב ביה ספר ואין לפרש אגרת ר"ל בעמודים קלרים שאינם רחבים כג' פעמים למשפחותיכם כדאתר לעיל (דף ל.) ולא ירבה בדפין שנראה כאגרת דהא אמרינן לעיל מווזה שעשאה שתים שלש ואחת כשירה ואע"פ שפירשתי שלריך לדקדק בחסירות ויתירות אין להקשות מהא דתנן בפרק השואל (ב"מ דף קא:) דמשכיר חייב בכל דבר שהוא מעשה אומן ומשמע בגמרא דשוכר חייב במזווה דחובת הדר היא דהתם לא מיירי אלא בבנייני הבית ומקום מזוחה נמי דהוי על השוכר כדאמר התם משום דלא מעשה אומן הוא דאיפשר בגובתא דקניא היינו מעשה שי שהוא בגוף הבית עלמו. מ״ר: בכנה ואין בה מצוה. פי׳ בקונטרס כיון דעשאה שלא כהילכתה אין הבית משתמר מפני המזיקין וקשה לרבינו תם דא״כ הו״ל אן למימר הכי י) אבל העשויה שלא כהילכתה ונראה דתלאה במקל נוקף בה ראשו דלאו אדעתיה וכן אחורי הדלת רגילה להיות בולטת ומכה בה ראשו יבן והא דאמר בפ׳ השואל (ב״מ ד׳ קב.) אפשר בגובתא דקניא ופירש שם בקונטרס דתלי ליה בגובתא דקניא חלול לא חלי ממש קאמר. מ״ר:

דאם כתבן אדוכסוסטום פסול אבל מזוחה אקלף שפיר דמי: והא בעיא א) גיי רש"ק והרש"א לא שרטוט. כדמפרש לקמן ובתפילין לא אשכחן דבעי שרטוט: מגרס גריסין. רהוטים הם בפי כל אדם ואין טועין בהם הילכך אין לריך ועושהו נקרא הדיוט ובסדר רב עמרם מביאו והא דאמרינן בספ"ק להעמיקם מספר אחר: הן כף טי בדא אארעא. כפה כד על הארץ:

והנית ס"ת עליו. לפי שהיה ס"ת מונח על ין ראשה והיה רולה לישב על המיטה: ונדמה לו. מרוב לער כמי שהכישו נחש: על גבי קרקע. היה ס"ת מושלך דאיכא בזיונא יתירא לכך נצטער: כתבה איגרת. בלא שרטוט ולא דקדק בחסרות ויתרות כאיגרת בעלמא: כתיבה כתיבה. וכתבתם על מזוזותי) וכתב לה ספר כריתותה) אי נמי כתוב זאת זכרון בספרל) מה ספר בעי דקדוק אף מזוחה בעיא דקדוק: מלאה. למוחה על הפתח במקל: שהניחה אחורי הדלת. שקבעה בכותל אחורי הדלת: סכנה. מן המזיקים שאין הבית משתמר בה עד שיהבענה בצורת הפתח כהילכתה: היו עושין בפונדקוחיהן כן. פונדק היינו בית שלנין בו עוברי דרכים בדרך ואין חייבין במזוזה דלאו דירת קבע הוא כדתניא לקמן בהתכלח מי הדר בפונדקי בארץ ישראל כל שלשים יום פטור מו המזווה ושל בית מונבו המלך כשהיו מהלכים בדרך נושאין מוחות עמהם ותולין אותן בפונדק במקל עד הבקר זכר למזוזה לפי שלא היו דרין לעולם דירת קבע אלא הולך היה מעיר לעיר יוֹ במלכותו: בחוך חלל הפתח. ולה מבחוץ: פשיטה בשעריך כתיבי. דהיינו מקום סגירת השער:

הגהות הב"ח

(A) גמ' ר' אחאי בר' חנינא ואמרי לה משמיה דר' עקיבא בר' חנינא אמר כשר הא מורידין: (ב) שם על גבי קרקע וגדמה כמי

מוסף רש"י

והילכתא תפילין לא בעי שרטוט. כן הלכה למשה מסיני (מגילה יח:). מיגרס גריסין. שגורות נפי הכל

בטפח